

HAJDÚ-BIHAR MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 25/2020. (VI. 26.) határozata Hajdú-Bihar megye fenntartható fejlődésének elősegítése, valamint Hajdú-Bihar Megye Területrendezési Tervében foglaltak megvalósítása érdekében szükséges intézkedések megtételéről

2020. június hó

TARTALOM

BEVEZETÉS	3
A munka háttere és célja	3
Tervi előzmények.....	3
A tervezés módszere és folyamata	4
A HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSÉNEK 25/2020. (VI. 26.) HATÁROZATA	6
A. Gazdaságfejlesztési intézkedések	6
B. Infrastruktúrafejlesztési intézkedések	7
C. Társadalomépítési intézkedések	8
D. Környezetfejlesztési intézkedések.....	8
E. Tudatosságnövelő intézkedések	9
A MUNKA RÉSZTVEVŐI.....	10

BEVEZETÉS

Jelen dokumentum a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlésének a Hajdú-Bihar megye fenntartható fejlődésének elősegítése, valamint Hajdú-Bihar Megye Területrendezési Tervében foglaltak megvalósítása érdekében szükséges intézkedések megtételéről szóló 25/2020. (VI. 26.) határozatát tartalmazza.

A munka háttere és célja

A jelen dokumentum a területrendezési tervezésért felelős Miniszterelnökség és a megyei önkormányzat között létrejött szerződés alapján, a területrendezési tervdokumentáció részeként készült, a hatályos tervanyag teljes körű felülvizsgálatával és módosításával összefüggő kettős célkitűzéssel. A Miniszterelnökség nézőpontjából fontosabbnak mondható cél az volt, hogy a hatályba lépés óta bekövetkezett sokirányú változások követésével, és ezek között főként a jelentősen módosított, a Magyarország és egyes kiemelt térségei területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben foglalt Országos Területrendezési Tervnek (OTrT) való megfeleléssel a megyei területrendezési terv ismét sikeresen közvetítse a módosított OTrT-ben foglalt – leginkább területhasználati, erőforrás-gazdálkodási, infrastruktúra-fejlesztési és örökséggazdálkodási – kormányzati célkitűzéseket, a települési önkormányzatok tervezési folyamatai felé. A Megye szempontjából legalább ilyen lényeges, hogy a terv, és a megvalósítása érdekében szükséges intézkedések – a jogszabályokban foglaltak szerint – eredményesen segítsék a megyei fejlesztések országos és térségi koordinációját, és ennek keretében a megye települései részéről az egyes térségekben jelentkező fejlesztések beillesztését a megyei területfejlesztési tervekben megfogalmazott célok térbeli viszonyok közé.

Tervi előzmények

Hajdú-Bihar megye területrendezési tervének készítése a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény felhatalmazása alapján először 1998-ban kezdődött el, a tervezés azonban akkoriban nem fejeződött be. A terv előkészítése csak 2006-ban vett új lendületet, és az akkor újra induló munka eredményeként 2007. elején elkészültek a megalapozó vizsgálatok. A további tervezői munka nyomán megszületett Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Hajdú-Bihar Megye Területrendezési Tervéről szóló 13/2010. (IX. 17.) önkormányzati rendelete, valamint Hajdú-Bihar Megye Önkormányzatának a Hajdú-Bihar Megye Területrendezési Szabályzatához, Térségi Szerkezeti Tervéhez és Övezeteihez kapcsolódó irányelvekről (ajánlásokról) és intézkedésekről szóló 171/2010. (IX. 17.) MÖK határozata.

A fenti terv teljeskörű felülvizsgálatára irányuló tervezési munka folyamatának időszakában lépett hatályba a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény – amelynek Második fejezete tartalmazza a hatályos Országos Területrendezési Tervet, és az azzal kapcsolatos előírásokat –, továbbá az azt módosító 2019. évi LXIV. törvény. Ezekre alapulva született meg az egyes kormányrendeletek területrendezéssel összefüggő módosításáról szóló 121/2019 (V. 27.) Kormányrendelet, amely egyebek mellett a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Kormányrendeletet is módosította, továbbá a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet, amely szintén számos részletes előírást tartalmaz a területrendezési tervek készítéséhez. A terv javaslattevő munkarésze maradéktalanul figyelembe veszi a hatályos törvényt és más jogszabályokat.

A módosított területrendezési terv megyei tervi előzményeihez sorolható több, a jelen dokumentum tartalmának kialakításánál felhasznált hatályos terv is. Ezek között meg kell említeni a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlése 58/2014. (II. 28.) MÖK határozatával elfogadott Hajdú-Bihar Megye Területfejlesztési Koncepcióját, valamint az ennek alapján kidolgozott stratégiai és operatív programokat. A közvetlen megyei tervelőzmények közé kell sorolni továbbá a Megye Klímastratégiáját, valamint az ezzel összehangoltan készülő SECAP-ját (Sustainable Energy and Climate Program – Fenntartható Energia és Klímaprogram), amelyek főként a területrendezési terv környezeti fejezeteihez nyújtottak hathatós segítséget.

A tervezés módszere és folyamata

Mivel a módosítást az elmúlt időszakban bekövetkezett jogszabályi változások tették szükségessé, az elmúlt időszakban a kormányzatban a területrendezési tervezésért felelős Miniszterelnökség szerződést kötött a megyékkel – köztük Hajdú-Biharral is – a hatályos területrendezési terv szükség szerinti módosításáról. A Megye által a szerződés teljesítéséhez szükséges tervezői munka elvégzésére kiírt beszerzési pályázatot a Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nonprofit Kft. által szervezett tervezői csapat nyerte el, így a Megye ezzel a céggel között szerződést a tervezés elvégzésére.

A megyei területrendezési terv módosítási eljárásának, tartalmi követelményeinek jogszabályi hátterét a mindenkor hatályos OTrT mellett a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) számú Korm. rendelet képezi.

Hajdú-Bihar megye területrendezési tervének módosítása ez utóbbi jogszabály felhatalmazása alapján – az előkészítő és javaslattevő fázis egymás utáni elkészítésével, de összevont egyeztetési folyamattal – indult el. Ennek a feltételrendszerére alapozva készült el a munka első szakaszaként egy olyan, egyeztetésre szánt dokumentum, amely a rendezési terv készítésével összefüggő hatásvizsgálatok tematikáját, valamint a sajátos megyei övezetek első megközelítését tartalmazta, tervezői javaslatként.

A tervezés során a tervezők kiemelt figyelmet fordítanak a megye fejlesztési szereplőinek minél teljesebb bevonására, hogy a terv a lehető legalkalmasabb legyen szerepének betöltésére, azaz az OTrT területi fejlesztési elhatározásainak közvetítésén túl teremtsen alkalmat a megyei területfejlesztési elhatározások területi vonatkozásainak megerősítésére, továbbá a 2021-től várhatóan megváltozó területfejlesztési támogatási rendszer tervezésének előkészítésére is. Ennek érdekében a tervezési munka 2018. júniusában a Megyeházán az érintett önkormányzatok és más szervezetek számára rendezett munkaindító konferenciával indult, emellett a megyei önkormányzat írásban kért javaslatokat a települési önkormányzatoktól a térségi fejlődés tekintetében szükségesnek tartott elképzeléseikről. A tervezés folyamata 2018. júliusában az egyes térségi központokban szintén az önkormányzati vezetők részvételével szervezett négy Jövőműhely-workshop keretében folytatódott.

A tervezői munka során lényeges szempont volt, hogy az elkészülő anyagok minél eredményesebben szolgálhassák a megye fejlődését, amihez az aktualitás, a kezelhetőség, olvashatóság is hozzátartozik. Mivel a tervezés feladata a jelenleg hatályos tervnek a teljes körű felülvizsgálata és szükség szerinti módosítása, a tervanyag felhasználja a korábbi tervrészeket, és csak ott tér el a korábbitól, ahol azt a megváltozott helyzet, feltételrendszer, és a jogi háttér igényli.

Itt említhető az a törekvés, hogy a kötelező előírások maradéktalan betartásával a szabadon választható, kiegészítő és alátámasztó munkarészek minél eredményorientáltabbak, ugyanakkor minél közérthetőbbek legyenek. Ezt célozza az a megoldás, amely a korábban a teljességre törekvő, ezért rendkívül terjedelmes dokumentumoknál jobban áttekinthető, olvasható, könnyebben megérthető terveket kíván létrehozni.

Ez már a megalapozó vizsgálatok során sok helyen a korábbi tervanyag fejezeteinek újraserkesztését igényelte, az időtállóbb, ritkán változó adottságokkal foglalkozó vizsgálati szakterületek, illetve többségében meglévő adottságokat rögzítő tervi mellékletek esetében – pl. tájszerkezet, geológia, vagy éppen a megye útjainak felsorolása stb. – kevésbé, míg a gyorsabban változók esetében – mint pl. a társadalmi és gazdasági viszonyok – jobban. Mind a kétféle esetben tudatos tervezői szándék volt a teljességre törekvés feladása, és a terjedelemnek azoknak az elemekre összpontosítása, amelyek viszonylag közvetlenül összefüggenek a megye fejlesztéséhez és rendezéséhez szükséges beavatkozásokkal, azok feltételrendszerével.

Mivel a területrendezési tervek felépítését, szerkezetét és tartalmát – főleg a rendelettel elfogadott fejezetek tekintetében – meglehetősen részletesen definiálják a jogszabályi előírások, a tervkészítők számára az egyedileg meghatározott megyei övezetek, a terv megvalósítását elősegítő határozati fejezet, valamint a megalapozó munkarészek adtak lehetőséget a megye sajátos fejlődési pályájával összefüggő, egyedi tervi tartalom közlésére, azzal a szándékkal, hogy az ne csak figyelembe vegye a hatályos területfejlesztési dokumentumban foglaltakat, de segítse a következő tervezési ciklusra, a 2021-2027 közötti időszakra vonatkozó további tervezési feladatok tartalmi előkészítését, és ezáltal a megye szervesen építkező, minél kevésbé ciklikus, ezáltal fenntartható fejlődését.

2018. júliusában elkészült a terv területi (társadalmi, gazdasági, környezeti) hatásvizsgálatának, valamint környezeti értékelésének az előzetes tartalmi vázlata, ami véleményezésre megküldésre került az illetékes környezetvédelmi szervezeteknek. A visszaérkezett vélemények alapján módosított tartalmi vázlat szerint készült el a környezeti értékelés kötete.

2018. szeptemberében a Miniszterelnökség úgy módosította a Megyei Önkormányzattal kötött támogatási szerződést, hogy a terv feleljen majd meg a 2018. decemberében megszülető új OTrT-nek, így a munka folyamata kissé átalakult. Ez a tervezési szerződés egyes lépéseinek, illetve határidőinek a módosítását is szükségessé tette.

Az előzetes egyeztetések eredményét is magába foglalva 2018. szeptember elején készült el a megalapozó vizsgálatokat tartalmazó kötet, amelynek tartalmát Hajdú-Bihar Megye Önkormányzatának Közgyűlése 2018. szeptember 28-i ülésén megvitatta, és azt a tovább tervezés alapjául elfogadta.

2018. október és 2019. február között zajlott a javaslattevő dokumentum első tervezői javaslatának összeállítása, amely új lendületet kapott az OTrT elfogadását, és a teljes törvény 2019. március 15-i hatálybalépését követően

A tervezési munka folytatásában 2019. március 21-én az Állami Főépítész bevonásával a megyében dolgozó településtervezők és települési főépítészek részére szakmai fórum megtartásra került sor a megyeházán. A fórum célja a szakemberek bevonása volt a tervekészítésbe.

Tovább folytatva, 2019. március 26-27-én az önkormányzati vezetők részére újabb négy Jövőműhely-workshop került megrendezésre, melyen az eddigi tervrészletek kerültek bemutatásra.

Az előzetes egyeztetési eljárás során beérkezett és elfogadásra került javaslatok, vélemények, megfogalmazott szükségletek figyelembevételével, és a május végén, június elején az OTrT alapján világot látott miniszteri rendeletekkel összhangban történt a tervi fázis egyeztetési anyagának elkészítése, amit 2019. május 17-i ülésén Hajdú-Bihar Megye Közgyűlése a jogszabályokban előírt széleskörű egyeztetésre bocsátásra alkalmasnak talált. Így 2019. augusztusában a tervdokumentáció három kötete felkerült a Lechner Tudásközpont által üzemeltetett internetes felületre, és ezen túlmenően a települési önkormányzatok külön levélben is értesülhettek a tervek letölthetőségéről és a véleményezés lehetséges módjáról.

Szeptember 27-én Hajdú-Bihar Megye Közgyűlése beszámolót hallgatott meg a beérkezett észrevételekről, javaslatokról, és az azokra adandó tervezői válaszokról, és azt egyhangúan elfogadta. Ezt követően került sor a válaszoknak megfelelően a tervdokumentációnak az elfogadott javaslatok szerinti átdolgozására, majd az állami főépítész 2020. január 26-február 10. között lefolytatott jogi kontrollja, és az annak alapján végrehajtott korrekciók nyomán miniszteri véleményezésre szánt dokumentáció elkészítésére.

A 2020. március 13-án kelt miniszteri állásfoglalás észrevételei alapján a kifogásolt munkarészek módosításra kerültek, hogy a jelen, továbbfejlesztett tervanyag a jogszabályoknak megfelelően rendeletalkotás és határozathozatal céljából Hajdú-Bihar Megye Önkormányzatának Közgyűlése elé kerülhessen.

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat 2020. június 26-án tárgyalta az előterjesztett tervanyagot, és egyhangú szavazattal megalkotta és 2020. július elsejével hatályba léptette a Hajdú-Bihar Megye Területrendezési Tervéről szóló 3/2020. (VI. 29.) önkormányzati rendeletet, valamint elfogadta a Hajdú-Bihar megyei önkormányzat közgyűlésének a Hajdú-Bihar megye fenntartható fejlődésének elősegítéséről, valamint a Hajdú-Bihar Megye Területrendezési Tervében foglaltak megvalósítása érdekében szükséges intézkedések megtételéről szóló 25/2020. (VI. 26.) határozatot..

A HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSÉNEK 25/2020. (VI. 26.) HATÁROZATA

A HAJDÚ-BIHAR MEGYE FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE, VALAMINT A HAJDÚ-BIHAR MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉBEN FOGLALTAK MEGVALÓSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK MEGTÉTELÉRŐL

Hajdú-Bihar megye fenntartható fejlődésének elősegítése, a Hajdú-Bihar Megye Területrendezési Tervében foglaltak megvalósítása érdekében Hajdú-Bihar Megye Önkormányzatának Közgyűlése szükségesnek tartja az alábbi intézkedéseket.

A. Gazdaságfejlesztési intézkedések

1. Hajdú-Bihar Megye Közgyűlése fokozottan ösztönzi a gazdasági és ipari területek kijelölését, a meglévők rendezését, újrafelvezését, megközelítésének, parkolási helyzetük javítását, a meglévő iparvágányok újraélesztését és más gazdaságösztönző beavatkozások elvégzését a következő területeken:
 - a. a kis- és középvárosok beruházási helyszínei,
 - b. a nyíradonyi, a derecskei és a berettyóújfalui járás települései,
 - c. azoknak a településeknek a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területei, amelyeken gyorsforgalmi út – autópálya, autóút – halad át, továbbá az ilyen településekkel szomszédos települések kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területei,
 - d. az olyan felhagyott külterületi beépített területek újrahasznosítása, amelyek egykori mezőgazdasági major, vagy honvédségi célokat szolgáltak, beépített külterületi területfelhasználási területegységeken,
 - e. a Hajdú-Bihar Megye bihari területén lévő települések helyszínei,
 - f. a működő vasútállomástól 500 m-en belül fekvő ipari, kereskedelmi, szolgáltató, raktározási, szállítási és logisztikai, valamint
 - g. a geotermikus energia hasznosítását szolgáló helyszínek.

Határidő: folyamatos

2. Hajdú-Bihar Megye Közgyűlése a minőségi turizmus fejlesztése és a megye turisztikai bevételeinek térben egyenletesebb elosztása érdekében fokozottan ösztönzi a turizmus szállodai szálláshelyeinek, vendéglátóhelyeinek, információs pontjainak, közlekedési lehetőségeinek, és más szükséges objektumainak a fejlesztését, az attrakciót jelentő helyi és országos értékek vonzerejének növelését, a következő területeken:
 - a. a megye városainak a központi belterületén lévő barnamezős területeken (szállodai szálláshely szolgáltatás, vendéglátás, fürdő- és gyógyturizmus vagy turisztikai rendeltetés céljára történő beruházások esetében),
 - b. a Puszta Világörökségi Helyszín területével szomszédos települések központi belterületének barnamezős területein, a Világörökségi terület fenntartható megismertetését szolgáló Pusztakapuk létesítésével (szállodai szálláshelyek bővítése, a vendéglátást vagy a turisztikai infrastruktúra fejlesztését, továbbá a természetvédelmi kezelést, a bemutatást, az ismeretterjesztést, a kutatást, a gyepgazdálkodást és az ökoturizmus céljait szolgáló létesítmény elhelyezése, a történelmi, települési tájba harmonikusan illeszkedő módon),
 - c. a szállodai szálláshely szolgáltatás, vendéglátás, fürdő- és gyógyturizmus vagy turisztikai rendeltetés célját szolgáló létesítmények a nyilvántartott gyógytényezővel rendelkező településeken.

Határidő: folyamatos

3. A megye gazdaságfejlesztése és beruházás-ösztönzése érdekében Hajdú-Bihar Megye Közgyűlése szükségesnek tartja a megye megjelenését, és ott az 1. és 2. pontban foglaltak szerinti beruházási helyszínek bemutatását és kijelölését a MIPIM és az Expo Real nemzetközi ingatlanvásárokon, együttműködve az érintett településekkel és a HIPÁ-val.

Határidő: folyamatos

4. Hajdú-Bihar megye turizmusra vonatkozó elképzeléseinek jelentős bővítése érdekében egy olyan, a 2021-27 közötti időszakra szóló magába foglaló koncepció kidolgozása szükséges – Hajdú-Bihar Megye Turizmusfejlesztési Koncepciója 2021-2027 címmel –, amelynek az alapján a következő uniós programidőszakban a megye sikeressége a hazai és a nemzetközi turizmus tekintetében is növekedhet. Ezen belül kiemelt szereppel kell rendelkeznie az épített és természeti örökség (pl. világörökségi értékek, műemlékek, bioszféra rezervátum, csillagos égbolt park) turisztikai attrakcióvá tételének, az azokat hálózatba szervező turisztikai csomagok összeállításának, a turisztikai szuprastruktúra (szállodák, vendéglátóhelyek) és az attrakciókat és szállásokat összekötő kerékpárút-hálózat fejlesztésének, a turisztikai kínálat széles – országos és nemzetközi szintű – promóciójának, továbbá a közös turisztikai menedzsment kiadások finanszírozási mechanizmusának is.
5. Hajdú-Bihar Megye Önkormányzata fontosnak tartja a Hortobágyi Nemzeti Park területén létrehozott Csillagos Égbolt Park fenntartását, és annak turisztikai jellegű sokrétű kihasználását, ezért az érintett területen csak olyan fejlesztéseket támogat, amelyek megfelelnek a területrendezési tervben, és a Csillagos Égbolt Park világlátási tervében foglaltaknak.

Határidő: folyamatosan

6. Hajdú-Bihar Megye Önkormányzata turizmusfejlesztési és területfejlesztési feladatainak koordinált megvalósítása érdekében támogatni és ösztönözni kívánja a Nyíradonyi, Berettyóújfalui és a Püspökladányi járás településeit, valamint a TOP1.2.1. Magyar szürkekék útja c. projektben résztvevő településeket (Hajdúszoboszló, Hajdúböszörmény, Nádudvar, Balmazújváros, Nagyhegyes, Hortobágy, Hajdúnánás) a helyi közösségek (önkormányzatok, társadalmi szervezetek, gazdálkodó szervezetek és az érintett lakosság) összefogása eredményeként létrejövő, a természeti és kulturális örökségének fenntartható hasznosításán alapuló terület- és vidékfejlesztési célok megvalósulását is segítő (pl. zöldutak kialakítása, gasztronómiai értékek népszerűsítése, helyi közösségek erősítése) natúrpark létrehozására irányuló együttműködésben.
7. A megye vidékfejlesztése, a tanyás térségek arculatának megőrzése, az ehhez szükséges jó példák gyűjtése és széles körű bemutatása érdekében a Megyei Önkormányzat 2021-től pályázatot dolgoz ki az „Okos tanya” cím elnyerésére, elsődlegesen a tanyák fenntartható, a környezeti értékeket megőrző, innovatív gazdasági hasznosításának a területén.
8. A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos célkitűzéseit, a természeti értékek és javak megőrzését, a lakosság jelenlegi és jövőbeni jólétét szem előtt tartva elkötelezetten kívánja támogatni a megye gazdaságának rugalmasságát erősítve a fenntartható és hulladékmentes gazdaság kialakítását. A körforgásos gazdaságban az anyagcsere-folyamatok tervezetten, zárt körben áramlanak, a hulladék szinte 100%-osan hasznosul; a biológiai, illetve technikai alkotórészek nem keverednek, hanem minőségi veszteség nélkül visszakerülnek a biológiai és gazdasági körfolyamatokba. A természeti erőforrásokkal való felelős gazdálkodásra fókuszálva a Megyei Önkormányzat támogatja a piacok, a fogyasztók és a természeti erőforrások közti viszony újragondolását; a megyét érintő fejlesztések során segíteni kívánja a körforgásos gazdaság minél szélesebb körben történő megismerését, a gyakorlati alkalmazás előmozdítását, népszerűsítve az egyes fejlesztési pályázatok, együttműködések során megismert gyakorlatok, eljárások, módszerek körét.

Határidő: folyamatos

B. Infrastruktúrafejlesztési intézkedések

9. A Hajdú-Bihar megyei közlekedési hálózat fejlesztése érdekében a 2020-2027 közötti fejlesztések közül a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben szereplők mellett a következők az elsődlegesek, amelyek mielőbbi megvalósulását a Megyei Önkormányzat folyamatosan szorgalmazza az illetékes kormányzati szerveknél:
 - a. Közútfejlesztés:
 - Debrecen keleti elkerülő
 - Berettyóújfalu és Békéscsaba között új nyomvonal építése
 - Debrecen - Hajdúszoboszló közötti útszakasz négysávosítása
 - Debrecen – Nyíregyháza közötti útszakasz négysávosítása
 - Debrecen – Józsa közötti útszakasz négysávosítása

- b. Kerékpárút fejlesztés
 - Debrecen - Ebes
 - Debrecen - Hajdúszoboszló
 - Debrecen - Vámospércs (országhatár)
 - Debrecen (Józsa) - Hajdúböszörmény
 - Debrecen – (Látóképi víztározó) – Balmazújváros
 - Debrecen – (Vekeri tó) – Hosszúpályi - Létavértes
- c. Határátkelők fejlesztése:
 - Pocsaj,
 - Nyírábrány,
 - Létavértes,
 - Ártánd (Biharkeresztes)
- d. Vasútfejlesztés:
 - Debrecen – Nagyvárad közötti szakasz fejlesztése
 - Debrecen – Balmazújváros közötti szakasz fejlesztése
 - Püspökladány – Biharkeresztes közötti szakasz korszerűsítése
 - Debrecen elővárosi vasút kiépítése
 - Debrecen – Mátészalka közötti szakasz korszerűsítése

A fentiek közül a kerékpárutakat lehetőség szerint a közutaktól távolabb, azoktól fasorral, sövényvel elválasztva szükséges kialakítani.

Határidő: folyamatosan

C. Társadalomépítési intézkedések

10. Hajdú-Bihar Megye Közgyűlése fontosnak tartja a fokozottan hátrányos helyzetű települések, településrészek helyzetének javítását, ezért szükségesnek tartja, hogy a településfejlesztési és településrendezési tervekben készüljenek olyan munkarészek, amelyek a helyi társadalom rétegzettségével, a hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének javítási lehetőségeivel, az egészséges életkörülmények, így az intézményi és műszaki infrastrukturális lehetőségek igénybevételének szükség szerinti növelésével foglalkoznak.

Határidő: folyamatos

D. Környezetfejlesztési intézkedések

11. Hajdú-Bihar megye tájvédelmi és erdőgazdálkodási követelményeinek teljesítése érdekében a településrendezési tervek készítése során a biológiai aktivitásérték, tájképvédelem, klímaadaptáció biztosítása, valamint a klímaváltozás hatásainak mérséklése érdekében erdők, fasorok, facsoportok, cserjesávok telepítése szükséges. Ezeket elsődlegesen a településszegélyeken, illetve nagy kiterjedésű mezőgazdasági táblákat tagoló mezővédő fásításként kell telepíteni, a földutak menti, illetve birtokrendezési és infrastrukturális beruházásokat kísérő fásításként, valamint a pollenben szegényebb, kevésbé allergizáló őshonos fa- és cserjefajokból. Az intézkedés a táj szépségének és fásított, árnyékot adó útvonalhálózatának fejlesztésével, a megye klimatikus helyzetének javítása mellett hozzájárul a megye vonzerejének növeléséhez.

Határidő: folyamatosan.

12. A megye termőföldjeinek védelme érdekében javasolt, hogy a településrendezési eszközök elkészítése és módosítása során a napelempark elhelyezésére szolgáló, az országos építési és településrendezési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) kormányrendelet (a továbbiakban: OTÉK) 30/B (2) c) pontja szerinti, a kutatás-fejlesztés, a megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló különleges,

beépítésre nem szánt terület a mezőgazdasági térségéhez tartozó, az ökológiai magterület, vagy az ökológiai folyosó övezetbe nem sorolt területen kerüljön kialakításra, és ezen belül a lehető leggyengébb minőségű termőföldek kerüljenek felhasználásra, és ezt a településrendezési eszköz alátámasztó munkarésze külön fejezetben tartalmazza.

Határidő: folyamatosan

13. Hajdú-Bihar Megye Önkormányzata a hatékony mezőgazdaság fejlesztése érdekében – a Debreceni Egyetemmel, a Hajdú-Bihar Megyei Agrárkamarával, és lehetőség szerint más, hasonló helyzetben lévő megyék (pl. Bács-Kiskun, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Békés stb.) önkormányzataival – együttműködést kezdeményez a hazai felsőoktatási intézmények és kutatóhelyek számára. Ennek célja a vízszegény térségekben alkalmazható vízszegény földművelési technikák feltárására és alkalmazásba ültetési feltételeinek meghatározása, továbbá – együttműködve más, a klímaváltozással különösen érintett megyékkel – azok elterjesztése, ehhez oktatási, képzési anyagok elkészítése és terjesztése, tanfolyamok szervezése.
14. Hajdú-Bihar Megye Önkormányzata fontosnak tartja, a települések hagyományos szerkezetének és jellegének értékőrző fejlesztését a kulturális örökség és a természeti környezet szempontjából érzékeny területeken. Ezért a települések fejlesztését célzó támogatások odaítélése során erősíteni szükséges a hagyományos kiskereskedelmi üzletágot, növelve ezzel a városközpontok minőségét, társadalmi és gazdasági vonzerejét, közkedveltségét és gyalogosforgalmát. A Megyei Önkormányzat ennek érdekében információkkal, jó példákkal, nemzetközi EU-s projekt elérhetőségekkel (pl. URBACT) támogatja a megyei városokat a számukra leginkább megfelelő belváros- és üzletutca-fejlesztési programok megtervezésében és megvalósításában.

E. Tudatosságnövelő intézkedések

15. Hajdú-Bihar Megye Önkormányzata a megyében lévő települések eredményesebb és összehangoltabb fejlődése érdekében a jövőben rendszeresen megyei településfejlesztési és -rendezési konferenciát szervez, amelyen megismerhetők és bemutatathatók
 - a. a megye települései fejlesztésének eredményei, legjobb példái,
 - b. az EU-s jó gyakorlatok, azok adaptálási lehetőségei,
 - c. a megye településeinek azon fejlesztési, vagy rendezési problémái, amelyek több települést érintenek, és amelyek megoldásában a Megyei Önkormányzat szerepet vállalhat.

Határidő: folyamatos

16. Hajdú-Bihar Megye Önkormányzata a megyei épített és természeti értékeinek szélesebb körű megismerése, a megyei identitás növelése és a megye márkájának építése és promóciója céljából országos fotópályázatot dolgoz ki
 - a. Hajdú-Bihar megye építészeti örökségének feltárása, annak művészi igényű, de a széles – a megyén kívüli – közvélemény számára is vonzó bemutatása érdekében,
 - b. Hajdú-Bihar megye természeti, illetve természeti környezetben lévő értékeinek bemutatására, a széles közvéleménnyel való megismertetésére.
 - c. A pályázatok arra érdemes pályaműveiből szervezett kiállítást folyamatos vándorkiállításként be kell mutatni a megye településein, más megyék székhelyein, és megfelelő időszakoként központi jelentőségű budapesti kiállítóhelyen is.

Határidő: folyamatos

A MUNKA RÉSZTVEVŐI

Hajdú-Bihar Megye Területrendezési Tervét

Hajdú-Bihar Megye Önkormányzatának

megbízásából a

Magyar Urbanisztikai Tudásközpont NKft.

készítette,

A munkát irányította:

- Pajna Zoltán, Hajdú-Bihar Megye Önkormányzatának elnöke

Megbízói koordinátor:

- Gonda-Magyar Andrea megyei főépítész

Vezető tervező:

- Ongjerth Richárd okl. építészmérnök, területrendezési tervező, TT 01-3032

A feladat elvégzését koordinálta

- Kósa Emőke

Az egyes munkarészek szerzői

- Barna Zsolt okl. építőmérnök, MMK 13-11611
- Béres Orsolya okl. építőmérnök
- Farkas László, okl. településmérnök, MÉK TT 01-6199, MMK: Tkö 01-16873
- Gertheis Antal okl. közgazdász
- Hazai András földmérő mérnök MMK 01-2447
- Kósa Emőke okl. közgazdász, városgazdálkodási üzemmérnök
- Körmöndi Barnabás okl. geográfus
- Ongjerth Richárd okl. építészmérnök, MÉK TR 01 3032, TT-1 01 3032
- Orosz István okl. mérnök MMK 01-17009, 01-67717
- Román Péter Attila okl. mérnök, MMK 01-13717, TV, VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG
- Radics Miklós okl. közlekedésmérnök
- Szilvácsku Miklós Zsolt PhD, okl. tájépítész mérnök MEK K 01-5327
- Szkordilisz Flóra okl. építészmérnök

A munka elvégzésében közreműködött

- Hárs János
- Timár Gábor

Ügyvezető igazgató:

- Szkordilisz Flóra

Szerkesztette

- Ongjerth Richárd

A munka készítői köszönetüket fejezik ki mindazoknak, akik munkájukat információkkal, tanácsokkal segítették.

2020 MUTK

Handwritten signatures of the authors and coordinators of the work, including: Kósa Emőke, Béres Orsolya, Farkas László, Gertheis Antal, Hazai András, Körmöndi Barnabás, Ongjerth Richárd, Orosz István, Román Péter, Radics Miklós, Szilvácsku Miklós Zsolt, and Szkordilisz Flóra.